

SocialdepartementetSocialstyrelsen
106 30 Stockholm

Uppdrag till Socialstyrelsen att förstärka arbetet mot vräkningar av barnfamiljer

Regeringens beslut

Regeringen ger Socialstyrelsen i uppdrag att kartlägga och analysera varför antalet vräkningar av barnfamiljer har ökat under senare år. I uppdraget ingår att redovisa hur olika kommuner arbetar för att förebygga vräkningar och vilka åtgärder som vidtas efter en genomförd vräkning, med särskild hänsyn till ett barnperspektiv. Det ingår även att lämna förslag på åtgärder för att minska antalet vräkningar av barnfamiljer. Vidare ska Socialstyrelsen i nära dialog med kommunerna stötta dem i deras arbete för att minska antalet vräkningar av barnfamiljer samt sprida kunskap om uppdragets resultat.

Genomförandet av uppdraget bör samordnas med myndighetens arbete med att kartlägga och analysera hur kommuner använder akuta boendelösningar, inom ramen för den nationella strategin för att förebygga och motverka hemlöshet (S2022/03255).

Socialstyrelsen ska när uppdraget utförs inhämta synpunkter och erfarenheter från Boverket, Barnombudsmannen, länsstyrelserna, Kronofogdemyndigheten, Socialhögskolan vid Lunds universitet, Sveriges Allmännyttan, Hyresgästföreningen, Fastighetsägarna, Sveriges Kommuner och Regioner samt relevanta civilsamhällesorganisationer såsom Rädda Barnen och Sveriges Stadsmissioner.

En utgångspunkt i genomförandet av uppdraget ska vara FN:s konvention om barnets rättigheter.

Socialstyrelsen ska senast den 2 december 2025 lämna en skriftlig delredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet). Socialstyrelsen ska senast den 31 maj 2027 lämna en skriftlig slutredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet). Redovisningen av uppdraget ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

För uppdraget får Socialstyrelsen under 2024 använda högst 500 000 kronor som ska redovisas mot det under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för budgetåret 2024 uppförda anslaget 4:7 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m., anslagsposten 4 Utvecklingsmedel.

Ärendet

Vräkningar – eller avhysningar – innebär i regel att den enskildes ställning på bostadsmarknaden allvarligt försvagas, vilket kan leda till akut hemlöshet och ha negativa effekter för den enskilde och berörda barns hälsa, trygghet och skolgång.

Under lång tid har vräkningsförebyggande insatser ingått i samhällets arbete mot hemlöshet. I den nationella strategin på området 2007–2009 var en uttrycklig målsättning bl.a. att inga barn skulle vräkas. Inom ramen för den nuvarande hemlöshetsstrategin 2022–2026 har Socialstyrelsen, Kronofogdemyndigheten och länsstyrelserna i uppdrag att stödja kommunernas arbete med att förebygga vräkningar. För detta ändamål tog Socialstyrelsen fram en särskild vägledning till kommunerna 2022. Ett av målen i strategin är också att ingen ska bo eller leva på gatan.

Boverket visar att den kommunala verksamheten mot vräkningar har utvecklats påtagligt de senaste åren, bl.a. i fråga om socialtjänstens åtgärder för barnfamiljer (Boverket, Bostadsmarknadsenkäten 2024). Enligt 12 kap. jordabalken (hyreslagen) ska en hyresvärd underrätta socialnämnden i kommunen så snart en hyresgäst har sagts upp på grund av obetald hyra eller upprepat dröjsmål med hyresbetalning eller om en hyresgäst har fått en tillsägelse gällande bristande skötsamhet eller störningar i boendet från hyresvärderna. Bostadsrättslagen (1991:614) innehåller liknande bestämmelser om bostadsrättsföreningars underrättelseskyldighet gentemot socialnämnden när medlemmar brister i sina skyldigheter.

Antalet vräkningar som berör barn har ökat sedan 2018. År 2023 genomförde Kronofogden 2 523 vräkningar, varav 343 rörde barnfamiljer

med totalt 674 berörda barn. Av de 674 barn som hade en förälder som blev vräkt bodde 411 permanent med den vräkta föräldern. Under det första halvåret 2024 genomförde Kronofogden 1 579 vräkningar. Av dessa rörde 188 barnfamiljer, jämfört med 167 samma period föregående år. Totalt berördes 342 barn. Obetald hyra är den mest förekommande orsaken och föräldern är vanligtvis ensamstående. Det finns väsentliga skillnader mellan olika kommuner när det gäller antalet vräkningar.

Av de ansökningar om vräkning som gjordes till Kronofogdemyndigheten 2023 återkallades 60 procent, vilket tyder på att hyresvärdar och socialtjänsten tillsammans med hyresgästen i många fall finner sätt att undvika vräkning.

Mot denna bakgrund bedömer regeringen att arbetet mot vräkningar av barnfamiljer behöver stärkas ytterligare. Socialstyrelsen ska därför ta fram mer kunskapsunderlag om varför antalet vräkningar ökar, hur olika kommuner arbetar före och efter att en vräkning har genomförts, med särskild hänsyn till ett barnperspektiv samt ge förslag på åtgärder för att minska antalet vräkningar.

Regeringen beräknar att avsätta medel för uppdragets genomförande 2025–2027 under förutsättning att riksdagen anvisat medel för det aktuella anslaget.

På regeringens vägnar

Camilla Waltersson Grönvall

Elin Hansson Vinnå

Kopia till

Finansdepartementet/BA, OFA K, OFA SFÖ
Justitiedepartementet/L1
Landsbygds- och infrastrukturdepartementet/BB
Statsrådsberedningen/SAM
Socialdepartementet/HC, SL
Socialutskottet
Barnombudsmannen
Boverket
Fastighetsägarna
Hyresgästföreningen
Kammarkollegiet
Länsstyrelserna
Rädda Barnen
Socialstyrelsen
Sveriges Allmännytt
Sveriges Kommuner och Regioner
Sveriges Stadsmissioner